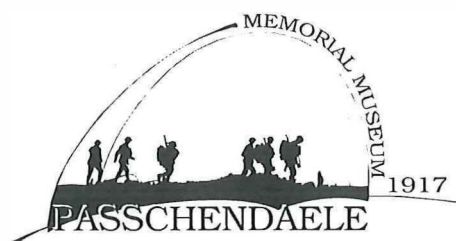

Bylage 1.
2006/197

MISSING IN FLANDERS

Vijf vermiste Australiërs teruggevonden bij Westhoek (Zonnebeke-België) historisch en archeologisch rapport v.01

Memorial Museum Passchendaele 1917
Franky Bostyn, conservator
Kristof Blicck, medewerker

vrijdag 06 oktober 2006

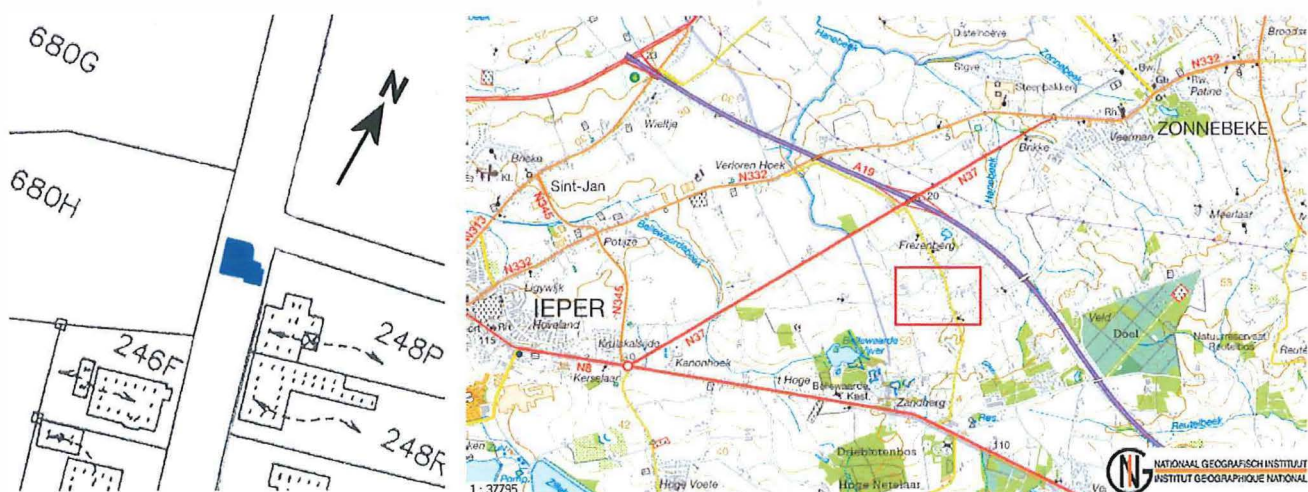
MISSING IN FLANDERS

Vijf vermiste Australiërs teruggevonden bij Westhoek (Zonnebeke-België) Historisch en archeologisch rapport v.01

Begin september 2006 werden op het gehucht Westhoek in Zonnebeke-België, tijdens werken aan een nieuwe gasleiding, de stoffelijke resten geborgen van vijf Australische soldaten uit de Eerste Wereldoorlog. Dit gebeurde door een team deskundigen en vrijwilligers van het Memorial Museum Passchendaele 1917 en de Intergemeentelijke Archeologische Dienst Archo7.

SITUERING

De vindplaats situeert zich langs de Frezenbergstraat in Zonnebeke ter hoogte van het huisnummer 73, dit is aan de zuidkant van de hoek met de Elleboogstraat. De Frezenbergstraat is een veel gebruikte landelijke verbinding tussen de baan Menen-Ieper en de weg Zonnebeke-Ieper. De straat loopt van de Frezenberg over de Westhoek naar de Zandberg, die met 64 m het hoogste punt van de streek is. De vindplaats zelf situeert zich op een hoogte van meer dan 46 m. Kadastraal gezien zitten we tussen de percelen D 248p en D 680h. Op het Britse trench-map-systeem, zoals gebruikt in de Eerste Wereldoorlog, is dit J.7.b.72.78.

Figuur 1-2: Situeringplan vindplaats op kadaster en topografische kaart

Wanneer we kaarten van voor en tijdens de Eerste Wereldoorlog georefereren op een huidige topografische kaart, dan zien we onmiddellijk dat de loop van de vroegere Frezenbergstraat veel grilliger was. De hoek met de Elleboogstraat draaide meer af naar het oosten. Zoals gebruikelijk tijdens de Wederopbouw werd het straatpatroon ook hier rechtgetrokken.

Figuur 3: projectie trench map september 1918 op hedendaagse luchtfoto

UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

Sinds april 2006 voert de firma Vandenberg langs de Frezenbergstraat grote werken uit voor het leggen van een nieuwe gasleiding. Daarvoor worden overal langs het wegdek sleuven van ca. 0,40 m breed gegraven. Om van de ene kant naar de andere te gaan, wordt de straat op verschillende plaatsen met eenzelfde sleuf doorsneden. Hier en daar zijn aan de zijkant grotere putten nodig voor aansluitingen.

Figuur 4: opgravingen woensdag 6 september 2006

Op donderdagmiddag 31 augustus werden wij door de betrokken firma op de hoogte gebracht dat menselijke resten gevonden waren. Johan Vandewalle ging onmiddellijk ter plaatse en stelde vast dat het om twee en mogelijk drie gesneuvelde soldaten ging. Er waren ook twee Australische kentekens gevonden. Inspecteur Smessaert van de Ieperse Politie werd verwittigd en de volgende

dag begonnen Kristof Blieck, Bert Heyvaert en Johan Vandewalle o.l.v. Dieter Demey (Archeo7) en Franky Bostyn (Memorial Museum Passchendaele 1917) met het vrijmaken van de stoffelijke resten, waarvoor een deel van het wegdek moest worden weggenomen. 's Avonds werden de eerste drie skeletten meegenomen door de politie.

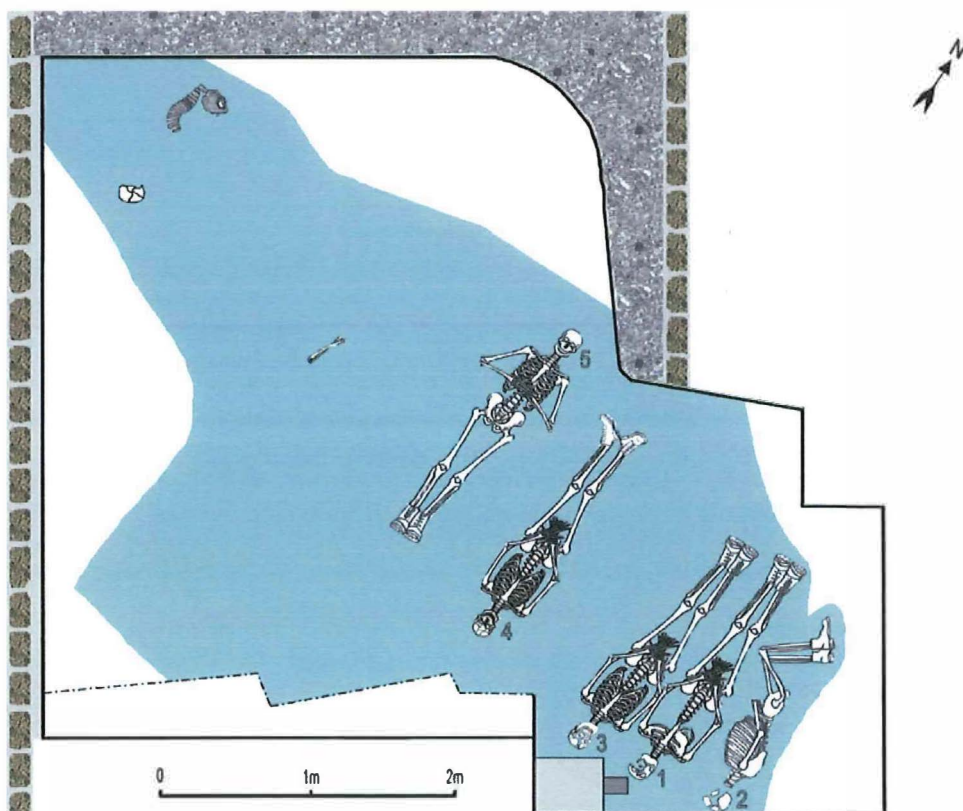
In de noordwestelijke hoek van de werkput waren aanwijzingen van de aanwezigheid van een vierde slachtoffer. Het bergen van deze resten gebeurde op maandag 4 september na het wegnemen van een tweede deel van het wegdek. Wanneer nu ook een vijfde slachtoffer vermoed werd, kwam Burgemeester Dirk Cardoen ter plaatse die toelating gaf om de werkput uit te breiden over de volledige breedte van het huidige wegdek. Zo kon op woensdag 6 september een vijfde en laatste slachtoffer geborgen worden, waarna de volledige bodemstructuur grondig gedocumenteerd werd. Hierbij was ook Commandant Rob Troubleyn van de Dienst Oorlogsgraven aanwezig.

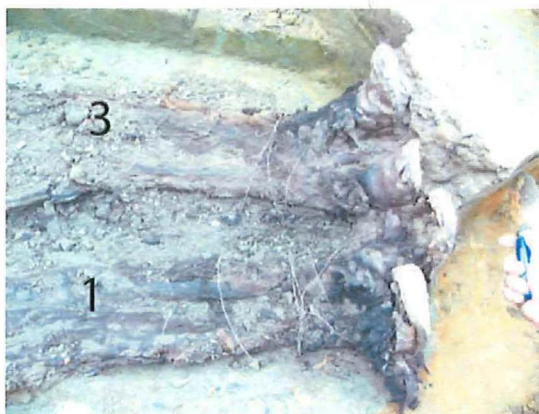
Figuur 5: onderzoek bodemstructuur

Volgens de gangbare procedure, uitgeschreven in het Vademecum voor Bodemvondsten, werden de stoffelijke resten van de vijf gesneuvelden door de Politie Ieper overgebracht naar de DOVO-kazerne in Houthulst-Poelkapelle, waar het thans wachten is op de overdracht aan de Belgische Dienst Oorlogsgraven.

ARCHEOLOGISCHE VASTSTELLINGEN

Figuur 6: opgravingsplan t.o.v. Frezenbergstraat

Figuur 7: samengebonden resten 1 en 3

Figuur 8: goed bewaarde resten slachtoffer 5

De stoffelijke resten 1 tot en met 4 waren gewikkeld in dekens en dichtgebonden met koperdraad. Het vijfde slachtoffer was bedekt met een rubberen 'ground-sheet'. Nr 4 lag op zijn zijde, alle anderen op hun rug met de armen rustend op het bekken of op de borstkas. Ze waren dus duidelijk begraven. De skeletten zagen er op het eerste zicht nog vrij volledig uit.

Wel leken de schedels van de slachtoffers 1 t.e.m. 4 alle in min of meerdere mate beschadigd te zijn. Van schedel nr 2 waren nog slechts enkele fragmenten aanwezig. De nrs 3 en 5 hadden een tandprothese van respectievelijk 6 en 9 tanden vooraan in de bovenkaak. De borstkas van nr 1 leek zwaar toegetakeld. Slachtoffer nr 5 was veruit het best bewaard. Bedekt met zijn ground-sheet gaf hij een mummy-achtige indruk. Het wegnemen van het zeil was een emotioneel moment, ook al door de nog talrijk aanwezige resten van kledingstukken.

Figuur 9: slachtoffer 4

Figuur 10: kraag -en schouderkentekens slachtoffer 5

Alle slachtoffers droegen bruinlederen bottines, een geribte broek (bij nr 1 met leder) en een vest, alle van typisch Australische makelij en duidelijk te onderscheiden van de Britse modellen, die ook door Canadezen en Nieuw-Zeelanders gebruikt zijn. De Australische nationaliteit werd verder bevestigd door de vondst van 1 collar title met de 'rising sun' en 1 shoulder title met 'Australia' bij nr 1. Op de kledijresten van slachtoffer nr 5 waren nog beide Australische collar en shoulder titles aanwezig. Bij nr 3 lag op de rechtermouw een cirkelvormige stoflap, zoals die enkel gedragen werd door de infanterie-bataljons van de 12th

en 13th Brigade van de 4th Division. De combinatie van twee kleuren geeft dan het exacte bataljon aan. De stoflap is nu homogeen licht beige, maar door gespecialiseerd onderzoek (zoals spectrumanalyse) kunnen misschien nog de originele kleuren bepaald worden.

Figuur 11: zakmes gevonden bij slachtoffer 5

Voor het overige werden op de slachtoffers slechts weinig bezittingen teruggevonden. Deze zijn wellicht bij het begraven weggenomen en na identificatie bezorgd aan de nabestaanden. Alleen de nummers 2 en 5 hadden nog enkele vondsten: tussen de kledijresten van beide een verbandpakje ('first field dressing'), bij nr 2 een anilinepotloodje en bij nr 5 een zakmes en een klein penmesje. Te vermelden is ook nog dat er op verschillende beenderen van de slachtoffers 1 t.e.m. 4 helblauwe vlekken aangetroffen werden. Dit fenomeen is in 2005 eveneens vastgesteld op de beenderen van een in Passendale gevonden Lancashire Fusilier. Mogelijk is dit de neerslag van een sterk ontsmettingsproduct, zoals cresol, maar verder onderzoek moet hierover nog duidelijkheid brengen.

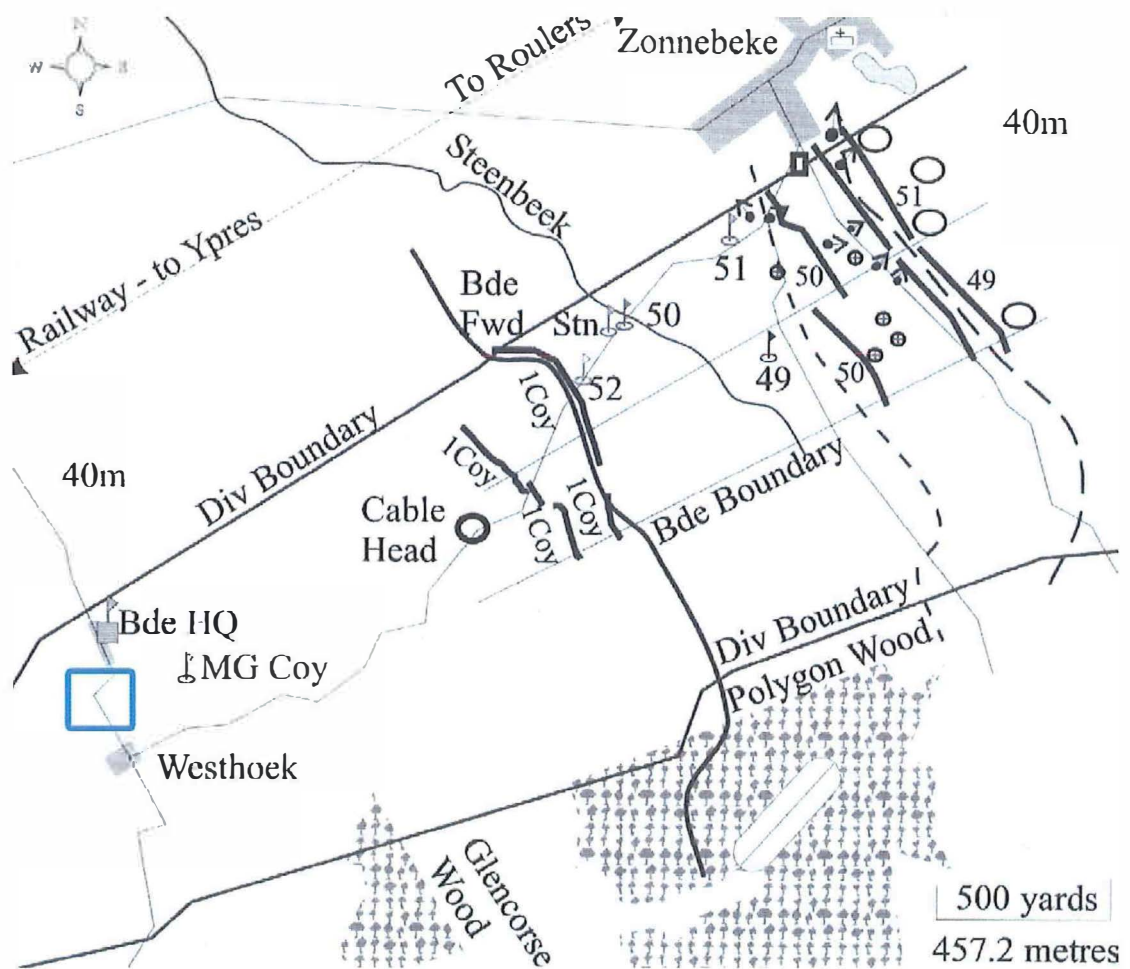
Figuur 12: bodemstructuur voor de ontgraving

Op het bijgevoegde opgravingplan zien we duidelijk dat de slachtoffers zich bijna volledig onder het 4,50 brede wegdek bevonden. Dit bestaat uit asfalt dat gegoten is op een grintlaag, links en rechts afgeboord met rechthoekige kasseien, met daaronder een naoorlogse aanvulling -en stabiliseringlaag. De ondergrond was geel-bruine leemgrond, waarin zich een blauw-grijze verkleuring aftekende. Dit is typisch voor wat in de bodemstructuur overgebleven is van een dichtgegooide put waarin vroeger contact geweest is met water en zuurstof. Relicten die in dit soort 'blauwe' grond gevonden worden, zijn meestal goed bewaard. Rond de skeletten zelf ging de kleur van de grond meer naar het donkergrijs toe en dit als gevolg van de ontbinding van het lichaam. Tijdens de opgraving was ook de typische lijkgeur nooit veraf.

Tenslotte werd ten westen van slachtoffer 5 nog een armbeen en even verder een schedelfragment teruggevonden. De blauw-grijze bodemstructuur scheen zich ook in noordwestelijke richting verder te zetten, evenwel zonder indicaties van nog meer stoffelijke resten. Tot besluit van het archeologisch onderzoek menen wij dan ook dat de vijf gevonden slachtoffers deel uitmaken van wat eens een (klein) 'battlefield cemetery' geweest is. Bij de (naoorlogse) overbrenging naar een permanente begraafplaats zijn een aantal beenderen achtergebleven. Dat ook vijf volledige skeletten niet werden ontgraven, heeft misschien te maken met het feit dat ze zich toen reeds onder het eerste naoorlogs wegdek bevonden.

HISTORISCHE CONTEXT

Tijdens de Slag van Passendale werd de Westhoek reeds op 10 augustus 1917 ingenomen door Britse eenheden van de 25th Division. Vier dagen later kwam er een aflossing door de 8th Division, die op 16 augustus grote terreinwinst boekte in de richting van Zonnebeke. Maar de divisies links en rechts kwamen niet vooruit, zodat ze uiteindelijk opnieuw moest terugplooiën naar de uitgangsposities langs de Frezenbergstraat. Op 19 augustus werd de 8th Division afgelost door de 47th, op 2 september opnieuw door de 25th en op 8 september andermaal door de 47th Division. Na 16 augustus is hier alleen nog lokaal aangevallen met slechts een paar honderd meter terreinwinst in oostelijke richting. Op 17 september zijn de uitgetelde Britten van de 47th Division dan afgelost door Anzacs van de 2nd Australian Division.

Figuur 13: aanval 13th Brigade op 26 september 1917 met aanduiding vindplaats (P. Edgar)

Na een maand onderbreking werd op 20 september 1917 opnieuw een grote aanval op touw gezet. Dit gebeurde volgens de nieuwe 'step-by-step' - 'bite and hold' tactiek met beperkte objectieven in de diepte en de onmiddellijke consolidering ervan. De vertreklijn liep ca. 400 m van de vindplaats over de oostelijke flank van Westhoek Ridge. Het objectief, Anzac Ridge, lag nog eens 1000 m verder naar het noordoosten met daartussen de zompige 'vallei' van de Hanebeek. De gefaseerde vooruitgang was een compleet succes, waarbij de Australiërs hun nieuwe posities op Anzac Ridge in enkele uren tijd ook overall

konden verstevigen. Het volgende objectief waren de hoogten ten zuidwesten van het Zonnebeekse kasteeldomein, die bekend stonden als Tokio Spur. Voor deze nieuwe aanval werd de 2nd Australian Division op 22 en 23 september afgelost door de 4th Australian Division. Gezien uit het archeologisch onderzoek gebleken is dat minstens één van de gesneuvelden behoorde tot de 12nd of 13th Brigade van de 4th Division, werd historisch vooral in die richting gezocht.

Ook tussen Anzac Ridge en Tokio Spur lag ongeveer 1000 m lager gelegen grond, Brand's Gully genoemd, rond een beek die ten zuiden van de baan Zonnebeke-Ieper in de Hanebeek vloeit. Net zoals op 20 september werd ook nu gekozen voor een aanval in twee fases. Bij de 4th Division lag de 13th Brigade links en de 4th Brigade rechts. Daarin moest een eerste bataljon de uitgangspunten op Anzac Ridge consolideren, terwijl een tweede de Red Line innam en de laatste twee de slotaanval inzetten op Tokio Spur (Blue Line). Er werd ook prioriteit gegeven aan het afbakenen met linten van de verschillende bataljonssectoren en het opleiden van een speciale 'guiding section' die er, o.m. met de hulp van een kompas, moest voor zorgen dat de aanval in de juiste richting verder liep. Meer nog dan voorheen werd ook gestreefd naar een perfecte coördinatie tussen artillerie, infanterie en steun vanuit de lucht.

Figuur 14: Australiërs van de 4th Division bij Westhoek doorzoeken hun kleren naar luizen (AWM E 824)

Op 26 september begon om 5u50 in de morgen een rollende artilleriebarrage, amper twee minuten later in de mist gevolgd door de eerste aanvalsgolf. Deze werd bij de 13th Brigade uitgevoerd door 10 officieren en 550 man van het 50th Battalion. Nauwelijks een uur later kon de Tokio-bunker zelf reeds ingenomen worden, gevolgd door een volledige consolidering van de Red Line. Parallel hiermee veroverde de 5th Australian Division, rechts van de 4th Division en 4th Brigade, de Butte van het

Polygoonbos. De toestand van het terrein rond de beek bleek minder erg dan verwacht, ook al door het goede weer van de voorbije dagen, en bovendien konden Australische Engineers al snel een aantal 'tracks' leggen. Daarna passeerden de 51st en 49th Battalions door de Red Line voor de slotaanval op de achterliggende Tokio Spur, die met mitrailleurs verdedigd werd vanuit de Duitse Flandern I stelling. Voor de uitschakeling van zo'n MG-post in de sector van de 4th Brigade kreeg Sergeant Jack Dwyer van de 4th Machine Gun Company het Victoria Cross. Nog meer naar rechts, bij de 5th Australian Division, werd de Flandern I stelling ter hoogte van het Polygoonbos doorbroken. Even voor 8 uur was de Blue Line overal bereikt, waarbij het 51st Battalion tot bij de vroegere steenbakkerij kwam, achter het huidige kasteeldomein.

Gedurende de hele operatie bleef de artilleriebarrage de oprukkende infanterie voorafgaan. De officiële geschiedschrijver Charles Bean omschreef ze als 'the most perfect barrage that had ever protected Australian troops'. Veel Duitsers gaven zich over, zonder ook maar één schot te lossen. Waar wel nog weerstand geboden werd, kwamen speciale 'mopping-up parties' ter plaatse. Tegenover de 4th Australian Division lag de Duitse 3. Reserve-Division met tegenover de 13th

Australian Brigade Reserve-Infanterie-Regiment 49. Tegen de middag werd de 236. Infanterie-Division opgeroepen voor een tegenaanval. Rond 3u30 naderde Infanterie-Regiment 457 tot op 250 m van de Australiërs, maar een krachtige artilleriebarrage sloeg de hele aanval uit elkaar. Hetzelfde scenario herhaalde zich in de vooravond. Alleen de Duitse artillerie bleek in staat om enig weerwerk te bieden, waarbij aan Australische zijde heel wat doden en gewonden gevallen zijn.

Figuur 15: Anzac-bunker na de verovering, 28 sept. 1917 (AWM E 2321)

In de morgen van 27 september werd het 52nd Battalion op de vroegere frontlijn teruggetrokken en daar vervangen door het 50th. De hele dag nog lagen de Australische stellingen onder zwaar Duits artillerievuur. In de nacht van 27 op 28 september werd de 13th Brigade dan afgelost door het 46th Battalion, dat tot dusver vooral bezig was met 'salvage' en het begraven van doden. Op 30 september is het 46th Battalion vervangen door eenheden van de 2nd Australian Division, die vanuit Zonnebeke op

4 oktober 1917 opnieuw in de aanval gingen. De frontlijn lag toen reeds bijna 2,5 km ten noordoosten van de huidige vindplaats op de Westhoek. Als de doden dus tot de 4th Australian Division behoord hebben, dan moeten die hier gevallen zijn tussen 22 en 30 september 1917. Ofwel gebeurde dat tussen 22 en 27 september en waren ze bij de 13th Brigade (de bataljons 49, 50, 51 en 52). Ofwel zijn ze omgekomen tijdens het houden van de linie tussen 27 en 30 september en waren ze bij de 12th Brigade (de bataljons 45, 46, 47 en 48). De 4th Brigade, eveneens bij de 4th Division, is geen optie, gezien die een andere mouwinsigne heeft en de vindplaats niet in het hinterland van deze brigade valt.

OP ZOEK NAAR IDENTIFICATIE

Figuur 16: Bataljonskenteken 4th Division

Bij de zoektocht naar mogelijke identificaties werden dus alle vermisten van de 12th en 13th Brigade in aanmerking genomen. Daar alle namen van vermiste Australiërs op de Menenpoort staan, vroegen wij aan de Commonwealth War Graves Commission lijsten van al wie tussen 22 en 30 september 1917 vermist is en behoorde tot de bataljons 45 t.e.m. 52. Dit leverde 136 namen op, waarvan het grootste aantal bij de aanvallende bataljons 49 (27), 50 (29) en 51 (32). Van alle Commonwealth-landen heeft Australië veruit de meest volledige en best bewaarde personendossiers. Het gaat

enerzijds om de 'Service records', die bewaard worden door de National Archives of Australia en die bijna alle online te raadplegen zijn. En anderzijds om de dossiers van de 'Australian Red Cross Society', meerbepaald van het 'Wounded and Missing Enquiry Bureau', die eveneens online gezet zijn op de site van het Australian War Memorial, maar slechts voor ... van de 136 namen is zo'n dossier bewaard gebleven.

Figuur 17: Het 50th Battalion bij een bunker in Zonnebeke, september 1917 (AWM E 761)

Bij 25 van de 29 vermisten van het 50th Battalion staat aangegeven dat ze begraven werden op de benaderende positie J.7.b.7.9, wat slechts een 50-tal meter verwijderd is van de actuele vindplaats en er dus nagenoeg mee samenvalt. Deze referentie werd duidelijk op eenzelfde tijdstip door eenzelfde handschrift in alle 'Service records' bijgeschreven. In de 'Red Cross files' staat dit meestal op fiches van mei 1919, waarbij in veel gevallen verwezen wordt naar 'Lt Speddings list'. Het gaat hier meer dan waarschijnlijk om de dodenlijst van een kleine begraafplaats. In het dossier van Private John Adam Menz wordt zelfs expliciet genoteerd dat 'he was buried in a small kind of cemetery behind supports' en dat 'a cross made from a bomb box with three names on was erected'. Sergeant Hanley MM werd eerst begraven bij Garter point en pas daarna overgebracht naar J.7.b.7.9, wat opnieuw wijst op een soort van begraafplaats. Captain Spedding was in 1919 als hoofd van de 'Australian Graves Services' werkzaam in het Australia House, Strand, London.

Van de 25 vermisten met de grafreferentie J.7.b.7.9 zijn er 2 overleden op 25 september, 10 op 26, 9 op 27 en 4 op 28 september 1917, hoewel de dossiers niet altijd eensluidend zijn over de exacte datum. De doden van 28 september kunnen even goed gevallen zijn op 26 en 27 september, temeer daar de eenheid dan al bijna volledig afgelost was. In 20 van de 25 dossiers steken documenten over personalia die bij het begraven van de stoffelijke resten gerecupereerd werden en nog in 1917 of in de eerste maanden van 1918 aan de familie bezorgd zijn. Veel voorkomend zijn brieven en foto's, een portefeuille, een notitieboekje, scheermes, medaillons, een horloge, een vulpen en in 9 gevallen ook het identiteitsplaatje. Bij 2 daarvan, Corporal Coats en Private Spence, zijn zelfs twee 'discs' meegestuurd,

waardoor elke latere identificatie meteen uitgesloten werd. Niet alle slachtoffers hadden ook een plaatje bij zich, wat blijkt uit de meegestuurde objecten.

Door de aanvankelijke zekerheid over het bestaan van een bekend graf, werd in twee gevallen door de nabestaanden zelfs al een epitaaf gekozen. Voor Private Westbury: 'Her lies the son I loved so dear – His voice I long to hear'. In het geval van Sergeant Palmer werd meegedeeld dat de gekozen tekst 'The soul of your country glows with pride – At the deeds you did, the death you died' te lang was en maximaal 66 letters mocht tellen. De epitaaf werd dan maar gewijzigd in het korte 'sleep peaceful sleep'. Merkwaardig genoeg dateert de correspondentie hierover in beide gevallen van april 1922, toen het systematisch zoeken naar gesneuvelden al gestaakt was en de betrokkenen duidelijk geen bekend graf gekregen hadden.

De concentratie van geïsoleerde graven en kleinere begraafplaatsen naar grotere verzamelbegraafplaatsen gebeurde tussen 1919 en september 1921 door speciale 'Exhumation Companies' van het Britse leger. Hoewel alleen de vermisten van de bataljons 45 t.e.m. 52 onderzocht zijn, werden via links in de dossiers drie namen van slachtoffers van het 50th Battalion teruggevonden die wel een bekend graf hebben. In hun dossier staat telkens toegevoegd: 'Buried n(ea)r Westhoek 2 miles S(outh)W(est) of Zonnebeke Sh(eet) 28 N(orth)E(ast) J.7.b.7.9'. Dit gebeurde duidelijk door dezelfde hand en ook op hetzelfde tijdstip als bij de andere overschrijvingen van 'Speddings list'. Het gaat om Private Albert Herman Thiele (Poelcapelle New British Cemetery LVI-A-2), Private William Wilson (Tyne Cot Cemetery LX-A-3) en Private John Samuel Bell (Buttes New British Cemetery XXVI-A-17). In deze dossiers steekt echter ook een uittreksel van de ontgravingsfiche, waarin Private Thiele opgegeven wordt als gevonden op J.8.a.85.75 en Private Wilson zelfs op D.25.c.05.85. De identificatie gebeurde telkens op basis van een identiteitsplaatje.

Figuur 18-20: naoorlogse ontgravingen door speciale 'Exhumation Companies', Passendale 1919 (CWGC)

De beschadigde disc van Private Wilson zit zelfs nu nog in het dossier! Eén van de begraafplaatsen waar na de oorlog gesneuvelden verzameld zijn, is Tyne Cot Cemetery. Bij het nalezen van de 'Burial Return Sheets', die door de Commonwealth War Graves Commission bewaard worden in Maidenhead, zijn echter geen herbegravingen van J.7.b.7.9 teruggevonden.

Ook buiten het 50th Battalion zijn geen referenties naar J.7.b.7.9 genoteerd. We moeten echter vaststellen dat het aantal dossiers van andere bataljons waarin een exacte grafreferentie opgegeven wordt, eerder beperkt is en dat er daar mogelijk wel een aantal kunnen tussen zitten. We vonden tot dusver alleen nog Private George Richard Storey van het 51st Battalion, die volgens zijn dossier begraven werd op J.7.b.7.7 met opnieuw een verwijzing naar de lijst van Spedding. Uit de 'Red Cross file' blijkt echter dat ook hij eerst begraven was bij Anzac, waar hij omkwam bij een bominslag, en dat er zelfs een tijdelijk grafkruis opgericht werd. Het dossier van Storey maakt in ieder geval duidelijk dat er hier mogelijk ook nog andere slachtoffers van de 12th en 13th Brigade begraven zijn. De originele lijst van Spedding is echter verloren gegaan, waardoor we alleen kunnen proberen die zoveel mogelijk te reconstrueren.

Hoewel dus zeker niet alle vragen opgelost zijn, mag toch besloten worden dat we op de vindplaats te maken hebben met de resten van een kleine begraafplaats. Daarvan zijn de meeste doden na de oorlog overgebracht naar o.m. Poelcapelle, Tyne Cot en Buttes New British Cemetery. Er bestond in ieder geval een lijst van wie hier oorspronkelijk begraven lag, de zgn. 'Speddings list', die echter meer dan waarschijnlijk verloren gegaan is. Hoe het komt dat vijf doden bij de na-oorlogse ontgravingen niet gevonden werden, is moeilijk te achterhalen. Een mogelijkheid is in ieder geval dat het rechte trekken van de Frezenbergstraat gebeurde voor het ontgraven van de nabijgelegen doden, waardoor deze vijf gesneuvelden onder het nieuwe wegdek lagen en niet meer gevonden werden.

VOORLOPIG BESLUIT

Op de Westhoek werden de stoffelijke resten gevonden van vijf Australiërs, waarvan één met zekerheid behoorde tot de 12nd of 13th Brigade. Vier van hen waren gewikkeld in dichtgebonden dekens en een vijfde was bedekt met een grondzeil, allen duidelijk begraven. Door uitgebreid historisch onderzoek kon op dezelfde locatie een kleine begraafplaats gesitueerd worden. De doden zijn hier na de oorlog ontgraven en overgebracht naar verschillende begraafplaatsen, waar het grootste deel begraven is als onbekend, gezien hun persoonlijke bezittingen reeds bij de eerste begraving gerecupereerd werden. Op de één of andere manier zijn vijf doden hier tot september 2006 ter plaatse gebleven. Ze behoorden waarschijnlijk tot het 50th Battalion en zijn hier gesneuveld tussen 25 en 28 september 1917. In bijlage steekt een lijst met de 25 kandidaat-vermisten, die ofwel hier gevonden ofwel elders als onbekend begraven liggen. Daaraan toegevoegd is één naam van het 51st Battalion en we mogen ook niet uitsluiten dat nog meer vermisten van de bataljons 49, 51 en 52 hier begraven lagen zonder dat dit in hun dossier vermeld staat.

Een maand na de ontdekking zit het historisch onderzoek op een voorlopig eindpunt. Het is nu wachten op de resultaten van het forensisch onderzoek waarin leeftijd en doodsoorzaak zouden moeten kunnen bepaald worden. Dit onderzoek zal uitgevoerd worden door Dr Lieven Wostyn, forensisch expert, na

overdracht van de stoffelijke resten aan de Dienst Oorlogsgraven. Daarna is het aan het 'Office of Australian War Graves' om desgevallend conclusies te trekken of bijkomend onderzoek verder aan te sturen. Tenslotte zal de 'Commonwealth War Graves Commission' er 90 jaar na datum voor zorgen dat de vijf Australiërs ook een eervol graf krijgen op een nabijgelegen militaire begraafplaats.

BRONNEN

Kadastraal plan Zonnebeke, ca. 1840 (P.C. Popp)
Trench map 1:10.000 Gheluvelt 28 NE3 7a, 14 sept. 1917
Trench map 1:10.000 Gheluvelt 28 NE3 8c, 10 sept. 1918
Topografische kaart 1:10.000 Beselare 28/3 Zuid, 2001 (Nat. Geografisch Instituut)

Bean, C.E.W. *The Official History of Australia in the War of 1914-1918: Volume IV*, Sydney, 1933.

Edgar, P. *To Villers-Bretonneux with Brigadier-General William Glasgow DSO and the 13th Australian Infantry Brigade*, Loftus, 2006.

McCarthy, C. *Passchendaele: The Day-by-Day Account*, London, 1995.

Von Pirscher, F. *Das (Rheinisch Westfälische) Infanterie-Regiment Nr. 459*, Oldenburg, 1926.

Service Records Australian Imperial Force
(National Archives of Australia – www.naa.gov.au)
Australian Red Cross Society Wounded and Missing Enquiry Bureau Files
(Australian War Memorial – www.awm.gov.au)

MET DANK AAN:

Commonwealth War Graves Commission, Northern Europe Area

Philip Noakes, director en medewerkers

Office of Australian War Graves

Paul Stevens, director

Gemeentebestuur Zonnebeke

Dirk Cardoen, burgemeester

Franky Bryon, schepen

Francis Claeys, secretaris

Memorial Museum Passchendaele 1917

Freddy Declerck, voorzitter

Jan Van der Fraenen, medewerker

Archeo7

Dieter Demey, archeoloog

Bert Heyvaert, medewerker

Johan Vandewalle, medewerker

Roland en Rosa Blicck, medewerkers

Dienst Oorlogsgraven

Rob Troubleyn, commandant

Vandenberg NV, aannemer

Dr Lieven Wostyn, forensisch expert

UITTREKSELS CWGC
VERMISTEN MET GRAFEREFERENTIE J.7.b.7.9

ALLMOND, Private, ARTHUR WILLIAM, 3359, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Son of Thomas and Emma Matilda Allmond; husband of Katie Annie Allmond, of Park St., Magill, South Australia. Native of Durham, England.
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=3032250&I=1&SE=1>

ANDREWS, Private, SARSFIELD, 4132, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917.
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=3033635&I=1&SE=1>

BARRETT, Private, JOHN CYRIL, 3117, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Son of John and Mary Ann Barrett. Native of Bekon, South Australia.
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=3052614&I=1&SE=1>

BIGLANDS, Private, WILLIAM JAMES, 4735, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917.
AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00004/1DRL428-00004-0380306.pdf
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/ItemDetail.asp?M=0&B=3081828>

COATS, Corporal, THOMAS ALAN, 3101, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Age 21. Son of Thomas Adam and Louisa Coats, of "Beralla," 26, Chancery Lane, Glenelg, South Australia. Native of Adelaide.
AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00007/1DRL428-00007-0760212.pdf
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=3263510&I=1&SE=1>

CUMMINGS, Private, HAROLD THOMAS, 3139, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Age 24. Son of Sarah Ann Cummings, of Princes Rd., Mitcham, South Australia, and the late John James Cummings.
AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00009/1DRL428-00009-0850912.pdf
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=3475660&I=1&SE=1>

DAWES, Lance Corporal, ERIC, 3148A, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 28 September 1917. Age 27. Son of James and Clara Francis Elizabeth Dawes. Native of South Australia.
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=3492443&I=1&SE=1>

HANLEY, Sergeant, JUSTIN THOMAS AUGUSTIN, 349, M M, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Age 25. Son of Thomas and Louisa M. Hanley, of Stockade Reserve, South Australia. Native of Northfield.
AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00015/1DRL428-00015-1260305.pdf
NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=4255294&I=1&SE=1>

HARRIS, Private, JAMES COLMAN, 2681, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Age 44. Son of James and Harriett Harris, of Port Rd., Brompton, South Australia. Native of Hindmarsh.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00015/1DRL428-00015-1280112.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=4764809&I=1&SE=1>

HEWISH, Corporal, HENRY JOHN, 4190, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 28 September 1917.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00016/1DRL428-00016-1320814.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=5481581&I=1&SE=1>

HILL, Private, HARRY ROGERS, 6571, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Age 32. Son of Henry and Mary Hill; husband of Alice J. Hill, of Cross Roads, Clarence Park, South Australia. Native of Cricklade, Wilts, England.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00016/1DRL428-00016-1330912.pdf

JACOB, Private, GEORGE WOLLASTON, 6679, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 25 September 1917. Age 25. Son of Henry and Florence Edith Jacob, of Blackwood, South Australia. Native of Adelaide.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=7362382&I=1&SE=0>

JAY, Private, ALFRED WALTER, 3421, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Age 23. Son of Walter and Eliza Jay, of 8, Peacock St., Norwich, England.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=7372245&I=1&SE=0>

MENZ, Private, JOHN ADAM, 2618, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00023/1DRL428-00023-1751406.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=8030660&I=1&SE=0>

MUNRO, Private, ALFRED HASSELL, 3432, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Age 32. Son of James and Sarah Ann Munro. Native of Banchory, Scotland.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=7983787&I=1&SE=0>

OLIFENT, Private, WILLIAM EDMONDS, 3211, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Age 26. Son of William Smith Olifent and Mary Jane Olifent, of Little St., Peterborough, South Australia.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=7997235&I=1&SE=0>

PALMER, Sergeant, HENRY JOHN, 2003, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Age 24. Son of Lavinia Palmer, of Prospect, South Australia, and the late Charles George Palmer.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/imagines.asp?B=8005141&I=1&SE=0>

PASCOE, Private, DAVID JOSIAH, 3426, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. (David Joshua !!!)

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8010042&I=1&SE=0>

POYZER, Private, PERCY FREDERICK, 2462, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 27 September 1917. Age 28. Son of Frederick and Emily Poyzer, of 11, Trevelyan St., Wayville, South Australia.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00028/1DRL428-00028-2190808.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8019976&I=1&SE=0>

PRIDHAM, Private, GARNET GEORGE, 3867, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 28 September 1917.

http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00029/1DRL428-00029-2200708.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8022261&I=1&SE=0>

SIGGS, Private, ERICEVERRDEN, 3481, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Son of Samuel E. and Lydia Grace Siggs. Native of Norwood, South Australia.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00032/1DRL428-00032-2500101.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8083662&I=1&SE=0>

SPENCE, Private, HAROLD, 6378, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 25 September 1917. Age 38. Son of the late Archibald Spence and Elizabeth Watts, his wife. Native of Elmore, Victoria.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8093140&I=1&SE=1>

WESTBROOK, Private, ALFRED EDWARD ERNEST, 3002, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 28 September 1917. Age 38. Son of John and Louise Westbrook, of Paskerville, South Australia. Native of Stansbury.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8381678&I=1&SE=1>

WESTBURY, Private, ALBERT CLARENCE, 3011, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917. Age 19. Son of Albert Westbury, of 16, Nelson Place, Carrington St., Adelaide, and the late Ellen Westbury.

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8381583&I=1&SE=1>

WOODWARD, Private, WILFRED REGINALD, 2758, 50th Bn., Australian Infantry, A.I.F. 26 September 1917.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00038/1DRL428-00038-3020203.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/Imagine.asp?B=8381583&I=1&SE=1>

STOREY, Private, GEORGE RICHARD, 2488, 51st Bn, Australian Infantry, A.I.F., 30 September 1917.

AWM: http://www.awm.gov.au/cms_images/web/1DRL428/00033/1DRL428-00033-2640905.pdf

NAA: <http://naa12.naa.gov.au/scripts/ItemDetail.asp?M=0&B=8094287>